

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
2s. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELELT

ZSIDÓ-DOLGOKNAK NAPLAP

166

Archiv der Zionistischen Organisation

Sächsischer strasse 8.

Berlin

Félévre
Negyedévre
Egy évre
Egy s.
varon
Bukare

Csel
Egy hón.
Egy szám

1924 augusztus 7 Csütörtök

Ciuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 176. szám

5684. Ab 7

A legyőzött beszél

Pillanatra eszünkbe jut a lepergett tíz év véres tárlatából egy, a maihoz hasonló forró augusztusi nap, melynek rekkenő melegében, imperialista mámorban tobzódó szavak röppen-tek el: „Berlintől—Bagdadig!... Deutschland über alles!“ E szavak dörgedelme császári ajkáról szállt el és a német imperializmus minden gögje benne volt. A németexpansió nagyralátását azóta az entente-cordiale győzelme alaposan kiábrándította és rövid ideig úgy látszott, hogy csak a szerepek változtak meg: a német imperializmus féktelen gögjét, melyet a nietzschei filozófia hóbortosai és tulhajtói a gyakorlatban akartak érvényesíteni, — a francia mentalitás teszi mindörökké magáévá. Őt éven át — úgy látszott, — hogy a franciák latin elődeiktől csak egyet sajátítottak el tökéletesen, — azt a jelszót, hogy jaj a legyőzöttnek. Tényleg: a legyőzöttnek jaj volt és Németország gazdaságilag teljesen összeomlottnak látszott a francia imperializmus ökle alatt. Reménytelennek és sötétnek látszott az európai éjszaka.

A baglyok, a reakciós politika nacionalista exponensei megszállták a francia főváros minden magas pontját, ahonnan gondolat helyett a bosszú üvöltése hangzott csak ajkairól. Aztán jött Herriot, a német nietzschei mentalitás kivonult a francia mentalitásból; Európa a tizenkettedik órában ráeszmélt arra, hogy Németország és a legyőzött népek bulája saját nemzettestét is megmérgezheti.

Néhány éleslátású politikus ráeszmélt a történelmi irányváltozás szükségességére, megérezte, hogy Európa egy részének összeomlása csak siettetni Amerika hatalmi hegemoniájának előretörését; belátta, hogy a francia, olasz és angol nagyipar teljesen elveszti a legyőzött államok piacait azért, hogy végső romlásba kergetsi a legyőzött államok pénzügyeit és kereskedelmi lehetőségeit.

Ez a belátás teremtette meg, hozta össze a londoni konferenciát. E konferencia első fázisában még egymással merőben ellentétes ösztönök viskódtak: a nemzeti gyűlölet, a pillanatnyi előnyök szempontjai a belátás és providencialitás szempontjait. Szerencsére ez az utóbbi diadalmoskodott és — a németeket meghívták a konferenciára.

Ennek a meghívásnak első és legnagyobb szenzációja az, hogy Marx kancellár német nyelven mondta el exorzisztát és — horribile dictu — tíz év után talán először nem a gyűlölet vihara tombolt fel e szavak hallatán, de sőt ellenkezőleg: türelemmel és békeséggel hallgatták meg azokat a nagyhatalmak reprezentánsai.

Hajlandók vagyunk őszinte örvendezésünket felfüggeszteni a tény olvastán addig, míg a londoni konferencia pozitív eredményeket nem produkál, míg a német jóvátétel ügye végleg kedvezően el nem intéztetett. De ezt megelőzőleg is le kell szögeznünk, hogy Marx kancellár német nyelvű beszédének békés meghallgatás, az első békét és megváltást zengő harmónia az európai káosz borzalmas diszsonanciájában. Örvendezünk, mert a gyűlölet filozófiájának bukását látjuk ebben. Örvendezünk, mert a gyűlölt nyelv szárnyalásában az európai szellem magasbavivó szárnyainak első próbálkozását látjuk. A történelem elégtételét.

A román-lengyel határ végleges rendezésének ügye

Bukarest, augusztus 6. A „Dimineata“ írja, hogy a lengyel-román határ végleges rendezése ügyében folynak a diplomáciai levélváltások. A román igényekkel szemben Lengyelország három község átadását követeli. A tárgyalások, remélhetőleg eredményel, mielőbb befejeződnek.

A bukméker Coolidge győzelmére játszik

A kétarcu demokrata párt. A republikánusok a gabona emelésével korteskednek. La Folette esélyei a legminimálisabbak

(Ciuj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész világ felfigyel az amerikai elnökválasztás eshetőségeire. Ettől függ nemcsak az amerikai közvélemény átmódosulása abba az irányba, amelyet az utóbbi angol és francia választások jelöltek meg, hanem főként — a háború és a háborút követő évek felborulása után — hogy a világ mint nyerve vissza egyensúlyát. Newyorki tudósítás alapján módunkban van alábbiakban az amerikai választások esélyeiről és mai állásáról tiszta és áttekinthető népet nyújtani.

A kétarcu párt

A demokrata párt kebelében ezúttal nincs meg az az egység, ami elvárható minden nagyfontosságú politikai esemény előtt. A párt konventjének csak a százegyedik szavazásánál sikerült J. W. Dawist, a Morgan-ház ügyvédjét elnöknek jelölni. Tekintélyes ember és a párt konzervatív szárnyának komoly, tanult és megjelenésben is kiváló tagja, aki mint Amerika londoni követe 1921-ben a londoni politikai világ előtt is meg tudta magát becsilltteni. A párt alelnökének azonban, szemben a konzervatív gondolkodású ügyvéddel, Ch. W. Bryant, Nebraska állam kormányzóját jelölték, a kisemberek képviselőjét, ugynevezett progresszív érzelmű embert, akit épp úgy, mint fivérét W. J. Bryaut, demagógnak bélyegeznek a konzervatívok. Még akkor persze, amikor nem tudta, hogy egyazon párt fogja jelölni őt Dawis-sal, azt a jellemző kijelentést tette, hogy Dawis elnöksége egyértelmű lenne a legnagyobb tőkés, Morgan megkoronázásával. A Bryant-fivérek olyan hatalmas tömegek fölött rendelkeznek, különösen az Unió nyugati részének farmerjei között, hogy a párt taktikusnak tartotta az egyik fivért alelnöknek jelölni. A szavazatok ugyanis ilyenképen két, nagyon is számottevő rétegből csoportosulnának: egyfelől a kisemberek tömegei, másrészt a kapitálisták erős osztálya sorakozna fel a demokrata párt jelöltjei érdekében.

Azonban a demokrata párt stratégiájának ezzel a taktikával nem volt sok szerencséjük, mert a konzervatív érzelműek nagyon meg vannak elégedve Coolidge uralmával és La Folette is inkább bírja a tömegek szimpátiáját, mint a Bryant-fivérek. A törvényhozó testület mai összetétele szerint nem valószínű, hogy a jelöltek közül valaki megkapja az alkotmányos többséget és ebben az esetben a szenátus feladata lesz választani. Megeshetik ilyenképen, hogy az antikapitalista Bryant a szenátus radikális blokkja segítségével még bekerülhet az elnöki székbe. A szenátus ugyanis az alkotmány értelmében a két legtöbb szavazatot felmutató alelnökjelölt közül választja meg az elnököt. Ilyen eshetőség valóra válása természetesen nem lenne inyére a nagytőkének.

Áremelés, mint kortesfogás

A republikánus párt körülbelül ugyanilyen természetű taktikára gondolt, amikor alelnöknek a radikális politikájáról ismert Borah szenátort jelölte. Borah azonban visszautasította a jelölést és így került Coolidge a republikánusok elnökjelöltje mellé Ch. G. Dawes neve. Dawes annak ellenére, hogy az utóbbi időben a szakértői tervezet révén nemzetközi hírnévre tett szert, nem bírja a radikálisok bizalmát és általában igen konzervatív embernek ismerik. A pártnak mégis gondoskodnia kellett a kisemberek megnyerésére és ezt úgy akarja végrehajtani, hogy a farmereket, akik az európai zavaros helyzet következtében elvesztették azokat a piacokat, amelyek számára különösen a háború során nagyon is belterjeszen dolgozhattak, valami módon behozza a republikánus párt soraiba. Utóbbi időben ez a kortesmunka a buzaárak hirtelen fölemelkedésével kezdődött. A párt százmilliónyi bushel gabonát vásárol ismeretlen célokra és pedig harminc száza-

lékkal drágábban a régi árnál. Ez a harminc százalék egyben fokmérője annak a hajlandóságnak, amely farmerkörökben lassankint megnyilatkozik a republikánus párt jelöltjei iránt. A párt ugyan a közelmúltban az olajpanamával kompromittálta magát, de nincs az a panama, amit le nem lehetne mosni egy párt becsületéről újabb panamákkal. Ma még kétséges, vajjon Coolidge, vagy Dawes kapja e a szavazatok többségét. Coolidge mellé fognak állani feltétlenül az amerikai légió tagjai, az egykori katonák szervezete, akiket Coolidge a közelmúltban többféle olyan kedvezményhez segített, amelyek egyébként nem voltak népszerűek. Coolidge maga mellé fogja tudni sorakoztatni még a kis adófizetőket, akiknek adóösszeleteit már kezdik visszafizettetni.

A bukméker a legjobb jós

Amerikában az elnökválasztások előtt komoly fogadások történnek, komoly fogadókkal és reálisan számító bukmékerekkel. Ma a bukméker Coolidge győzelmére való fogadásokat 3 : 1 arányban fogadja el, holott néhány héttel ezelőtt még 2 : 1 volt a kulcs a demokrata jelölt javára. Már pedig a bukméker nem szokta pénzét könnyelműen kockáztatni.

A harmadik jelöltre alig fogaának. La Folette szenátornak nincsenek nagy esélyei arra, hogy megnyerje az elnöki széket. Csak az történhetik, amit az imént jeleztünk, hogy egyetlen jelölt sem kap többséget és a döntés átmege a választókól a szenátus kezébe. Ebben az esetben a szenátus hozzásegítheti annak a megválasztását, aki a legtöbb koncessziókra hajlandó. Mindazonáltal La Folette választási küzdelme a leglényegesebb eseménye Amerika legutóbbi belpolitikai történetének. Kis pártok több ízben megkísérelték a két hatalmas párt ellen felvenni a harcot, de mindenkor eredménytelenül. Csak 1920-ban sikerült Eugen Debs szocialistának, aki a háborúban pacifista működéséért fogságot szenvedett, egymillió szavazatot sorakoztatni maga mellé. Hogy még ez is mennyire elenyésző szám, annak legjobb bizonyossága, hogy ugyanakkor a republikánusok tizenhat, a demokraták pedig kilencmillió szavazatot fölött rendelkeztek. E két párt sajátos belső organikus és nemzedékeken át való fejlődése teljesen összeforrott az Egyesült Államok államéletével. A két párt rendszere szinte megrendíthetetlennek látszik és a radikális eszmék és tendenciák inkább e pártok keretein belül tudnak érvényesülni.

Kialakul a radikális párt

Az Egyesült Államokban még mindig nem tudott kialakulni olyan hatalmas radikális csoport, amely összehasonlítható lenne az angol Labour Party-val. A kisebb radikális munkásszervezetek leginkább az újabb időben bevándorolt munkáscsoportokból rekrutálódnak. A bensülött munkásság, amely anyagilag sokkal előnyösebb helyzetben van, szakszervezetekbe tömörült ugyan, azonban inkább harcol az „idegen“ radikalizmus, mint a töke ellen, amelynek bizonyos tekintetben részese, vagy ha nem, megvan a reménye, hogy azzá lesz.

La Folette a két párt radikális elemeit és a kivülálló „idegen“ munkásokat, továbbá a farmereket tömöríti a zászló alá. Wheeler szenátor a radikális demokraták vezetője, Ladd és Brookhart szenátor és a republikánus párt több más radikális több ízben nyíltan La Folette mellett nyilatkoztak. A legnagyobb farmer és munkásszervezetek egymásután mennek át táborába és a radikálisan gondolkodó intellektuelek kivétel nélkül melléje sorakoznak. La Folette szenátor, aki egyébként republikánus, kijelentette, hogy az elnöki állást egy demokratának, vagy egy munkásszervezetnek ajánlja fel, hogy ezzel is demonstrálja ebbeli akaratát, hogy voltképpen nincs más célja, mint a radikális elemek egyesítése. Ő és hívei ezzel a

mert a falu lakossága mélyen aludt. Szorult helyzetében kezében tartott fegyverével Lakatos Mihályt fejből eltalálta, aki eszméletlenül terült el a földön.

Lakatos Mihályt a két berugott társa hazaszállította lakására, ahol súlyos fejszélés után kezelést alá vették. Másnap az esetet jelentették a csendőrségnek is, aki megvette a jelentést a kolozsvári ügyészségnek és Herkl Ferenc éjjeli őr ellen megindította a vizsgálatot. A mezőköbölküti csendőrség ma reggelre jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy Lakatos Mihály súlyos fejszélésbe tegnap délután belehalt. Herkl Ferenc éjjeli őr, midőn értesült Lakatos haláláról, annyira megijedt, hogy elmenekült a falutól és ismeretlen helyre távozott.

Lemondott az „Actiunea Românească” nagyváradai elnöke

(Oradempere-Nagyvárad, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, a franciaországi Action Française példájára létesült Actiunea Românească országos szervezkedésekor Nagyváradon is megalkototta a helyi csoportját. Az alakulmányulés, amelyen a mozgalom több ismert kolozsvári vezetője is jelen volt, dr. Marcus István volt rendőrprefektust, művészeti felügyelőt választotta meg az Actiunea Românească nagyváradai csoportjának elnökévé. Marcus dr. a mandátumot el is fogadta, ami Nagyvárad társadalmi köreiből nagy feltűnést keltett annak idején, mert a gyűlésen izzó antiszemita beszédek hangzottak el.

Épp olyan feltűnést keltett ma az a hír, hogy dr. Marcus István lemondott a nagyváradai Actiunea Românească elnöki tisztéről. Lemondását dr. Marcus felügyelő a következőkben indokolta a sajtó képviselői előtt:

— A hír, hogy lemondottam az Actiunea Românească nagyváradai tagozatának elnökségéről, megfelel a valóságnak. Lemondásom kizárólagos oka az, hogy a politikai felfogásom megváltozott. Nem akarok fedezni a nevemmel és személyemmel olyan irányzatot, amelynek követése Nagyvárad társadalmának tulnyomó többsége előtt helytelen és indokolatlan, az ország és a város belső harmóniájára pedig nem kívánatos.

Megbízható értesülés szerint az Actiunea Românească nagyváradai csoportjának új elnöke dr. Pop Romulus ügyvéd lesz. Pop Romulus néhai dr. Pop Corlotannak, Biharvármegye első román prefektusának a fia.

ORRLIK (főnhéjazón): Nekem ebben a társaságban már nincs keresni valóm. (El akarja hagyni a szótát): Alázolgálja.

HEBBEGŐ (eléje áll, a centimétert lobogtatva): Fi... i... Engerhutnál a... a... a... halálos ítélet... itt a kö... ö... k... Te... te... te... te... te... teljesítse kötelességét!

ORRLIK (dühösen kiront): Még találkozzunk! FINGERHUT (utána kiált): Találkozzunk a járásbírószágon!

(Kivülről behallatszik.) SCHMUTZ JANKA: Szép kis ur maga. Még innen is kidobják. Pfüj, szélhámos!

FINGERHUT (boldog megkönnyebbüléssel Hebbegő felé): Hálás vagyok magának, kedves Hebbegő ur, nagyon hálás, a jó isten áldja meg, hogy megmentett ettől a briganti embertől. Tessék szólni, kedves Hebbegő ur, mikor mehetek oda önhöz egy kis munkáért?

HEBBEGŐ (odanyújtja neki a centimétert): Jó... ö... jöjjen csak Fi... fi... fi... Fingerhut. Most már i... i... inkább lesz alkalom (Sárikára néz) u... u... u... u... u... ruhákra. Remélem.

FINGERHUT (mélyen meghajtja magát): Nagyságos asszonyom, bocsásson meg, hogy itt, az ön nagybecsű házában akartam azzal a szélhámos Orrlikkal elintézni az ügyemet. De kérem, én már hetek óta keresem a lakásán és soha nem találtam, még éjfélkor sem. Így tudtam meg, hogy ide szokott járni önhöz. És ez az akasztófavirág ott akarta eljártatni velem a családi komédiát. (Hebbegő felé): Hogy ez nem sikerült, önnek köszönhetem, kedves Hebbegő ur. Megegyszerjézőnöm. (Megfogja két kezével Hebbegő jobbát és weg akarja csókolni. Ezt azonban Hebbegő nem engedi).

HEBBEGŐ (átnyújtja a centimétert): Fo... o... o... fogadja e... e... e... ezt... a... ti... ti... ti... tisztos munka jelképe... pe... peként. E... e... emlékeztetése ö... ö... ö... önt arra, hogy le... le... le... legjobb

Angheliescu miniszter újabb jogtípró rendelete

A felekezeti iskolák tantervét ezután a közoktatásügyi minisztérium fogja kinevezni. Tiltakozásra készülnek az egyházak

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai tanügyi inspektorátushoz a mai napon Angheliescu közoktatásügyi miniszternek egy feltűnő rendelete érkezett, amely méltán sorakozik a liberális kormány eddigi jogtípró iskolarendelelei mellé. A miniszter ez alkalommal a kisebbségi iskolafentartó egyházaktól megvonta azt a jogot, hogy a felekezeti iskolák tantervét az illetékes egyházi hatóságok nevezzék ki és a kinevezés jogát a közoktatásügyi minisztériumnak tartja fenn. A kisebbségi felekezeti iskolákban eddig tudvalevőleg a tanszemélyzetet az iskolafentartó egyházi hatóság autonóm módon nevezte ki, vagy választotta meg. A minisztérium ebben a

tekintetben csupán általános ellenőrzést gyakorolt. Angheliescu miniszter legújabb rendeletével ettől a régi, szerzett jogától fosztotta meg az egyházakat és csupán azt hagyta meg nekik, hogy az általuk fizetett tanárok kinevezése tekintetében javaslatoikat tehessenek. A miniszteri rendelet szerint revízió alá fogják venni a már működő kisebbségi tanszemélyzetet és a jövőben csak olyan tanítók és tanárok működhetnek, akiknek alkalmaztatását a közoktatásügyi minisztérium megerősítette.

Angheliescu jogtípró rendelete érthető megdöbbenést és felháborodást váltott ki az összes kisebbségi egyházak vezetőiből. Az egyházak a legerélyesebb tiltakozásra készülnek.

Ki vette meg a Renner-börgyár titkát

A medgyesi Citron-gyár nyilatkozata. Schuller állhatatosan tagad. Büntérsza azonban elárulta. A Renner-gyár fentartja a vádat

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nehány héttel ezelőtt hivatalos rendőrségi információk alapján az Uj Kelet is megírta, hogy a Renner-börgyár feljelentést tett egyik volt tisztviselője Schuller Jenő ellen, akit azzal vádoltak, hogy jogtalanul megszerezte a gyár egyik gyártási eljárásának leírását és ezt több erdélyi börgyárnak felkínálta megvételre. A rendőrségi információk szerint Schullernek sikerült is a gyári titkot 100 000 lejért eladnia a medgyesi börgyárnak. Ebben a rendkívül érdekes ügyben kérdést intéztünk a medgyesi Citron és Társa börgyár igazgatóságához, amely a legerélyesebben megcáfolta azt a hírt, mintha a gyár Schullertől bármilyen találmányt megvásárolt volna a Schuller-ügyet a következőkben ismertette:

Mit mond a medgyesi börgyár

— Schuller ez év május havában azzal állított be hozzánk, hogy ő hadifogsága alatt Damaszkuszban a finom bőr gyártását elsajátította és az ő gyártási módját több gyárnál sikerrel bevezette. Többek között a Renner-gyárnál 1 és fél évig fix alkalmazásban volt, ahol szintén jó sikerrel dolgozott és megkért minket, hogy gyártási módját mi is vezessük be. Minden gyár, így a Renner-gyár is, minden további nélkül alkalmazni szokta a más gyár által elbocsátott mestereket és szakmunkásokat. Mi is ugyanezt tettük, annál is inkább, mert

Schullernek egyénisége és megjelenése semmi támpontot vagy gyanút nem nyújthatott arra, hogy benne kételkednünk kellene a jóhiszeműen minimális fizetéssel alkalmaztuk, hogy gyártási módját mutassa be. Soha szó sem volt arról, hogy mi 100.000 lejt fizessünk neki.

— Ugyanezen alkalommal a clujji „Uniunea Commerciala” céget, mely gyárunkat az ottani piacon képviseli, felkértük, hogy a Renner-gyártól Schullerre nézve szerezzon be információt. Képviselőnként június 16-án kaptunk értesítést, mely szerint Schuller a Renner-gyárban teljesen ismeretlen. Ezután Schullert elbocsátottuk. Itteni működéséért tőlünk csak annyit kapott, amennyit egy szakmunkás minimális létfontartási szükséglete feltétlenül megkíván. Ennélfogva tehát teljesen alaptalanok azok a sajtóközlemények, amelyek arról szólnak, hogy cégünk ellopott találmányt vásárolt volna meg. A fentiekből kitetszik, hogy mi csupán egy szakmunkást alkalmaztunk ideiglenesen, aki szakmimerettel bír finom bőr előállítására.

Schuller újabb vallomása

A kolozsvári rendőrség egyébként ma újra kihallgatta Schuller Jenőt, aki ismételtén kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A jegyzőkönyv felvételénél elmondotta, hogy a Renner-börgyár azon indoklással bocsátotta el, mert későn járt be a hivatalába. Schuller elmondotta még, hogy az ő elbocsátását megelőzőleg a gyár felmondott Pestean Sándor nevű alkalmazottjának is, aki szakember és akit ő magához vett. Ketten jártak be az összes régi börgyárakat, hogy a Renner-gyárnál szerzett tapasztalataikat át tudják adni. Tagadta, hogy a régi gyáraknál bizonyos összegeket vett volna fel a találmányért, hanem Pestean Jánossal együtt mint szakmunkás kapott alkalmazást. Schuller állítása szerint Pestean Jánosnak rendes heti fizetést adott és teljes ellátást. Azt is tagadja Schuller, hogy a medgyesi Citron és Társa-féle börgyárnak százezer lejért adta volna el a szabadalmat.

A gyár fentartja a vádat

Schuller vallomásaival szemben a Renner-börgyár képviselője a rendőrségen elmondta, hogy Schuller annyira bizalmas állást nem tölthetett be, hogy egyes gyártási titkokat is elajánlhatson, mert azoknak a receptjei nem mentek át az ő kezén, hanem a vele egy szobában dolgozó egyik igazgatónak a fiókjában voltak bezárva. Az, hogy honnan és hogyan szerezte meg Schuller a gyártási titkot, amit a szakembereken kívül más senki sem tudhatott, egyelőre még most is rejtély. A gyár előbbi vádjait továbbra is fentartja volt alkalmazottjával szemben.

Sereteanu detektív, aki a nyomozást vezette, megállapította, hogy Schuller csakugyan rendes fizetést adott Pesteannak, de Pestean nem elégedett meg azzal az összeggel, amit Schuller hetenkint neki biztosított és egy este, midőn Schuller nem volt odahaza, ellopta a találmány másolatát és hazajött Kolozsvárra. Kolozsvárra érve, első dolga az volt, hogy a visszalopott recepteket bevigye a Renner-börgyárhoz és Schuller Jenőről leírta a leplet.

A rendőrség megállapítása szerint Schuller Jenő a találmányt bosszúból lopta el és nem az a cél vezette, hogy azzal anyagi hasznot szerezzen magának, hanem az, hogy a gyárnak árthasson. Egy alkalommal állítólag egy barátjának kijelentette, hogy olyan dolgot tud a Renner-gyárról, amit más gyárak nagy pénzzel fizetnének meg, de

azt a ti... ti... tisztesség utja. (Kezel fog Fingerhuttal. Fingerhut el.)

Kilencedik jelenet

SÁRIKA: Ugye jól tettem, hogy a báró urat fölkeltettem?

HEBBEGŐ (elérzékenyülve): A... a... a... az a me... me... me... mennyei jó Isten is i... i... i... így akarta.

SÁRIKA (szégyenkezve a zongora felé megy, leül és néhány halk ütemet ver ki.)

HEBBEGŐ (Anyuka felé): A... a... azt hiszem, no... no... most már semmi akadály... (elfogódba) se... se... se... semmi, ho... ho... hogy... me... me... megkérjem Sá... Sá... Sárika ke... ke... kezét.

ANYUKA (jóindulatúan kiségtől zavarából): Valóban nincs, kedves Hebbegő. En ebben az órában önt való lényében ismertem meg, igaz, egész férfi ör, megérdemli, hogy részese legyen háznak boldogságának.

HEBBEGŐ (meghajol, megcsókolja Anyuka kezét): Ne... ne... nem tudom szá... szá... szavakkal ki... ki... kifejezni ér... ér... érzelmeimet. (kabátja belső zsebébe nyúl) Mám... már otthon ve... ve... ve... verset csináltam erre az ünnepléses a... a... alkalomra. Fe... fa... felolvasom.

ANYUKA (megöleli): Drága Hebbegő fiam, mindent, csak azt nem. Ilyen izgalom után nem tesz jót egy ünneplési költemény.

HEBBEGŐ (felreleszi a verset. Incelkedő hangon): Mi... mi... mivel fog a... a... az e... e... elvesztett élvezetét ká... ká... kárpótolni?

ANYUKA: Igérem, hogy jó anyós leszek. HEBBEGŐ (fölkacag): Jó... ó... ó... ötlet. I... i... i... irok erről e... e... egy kö... kö... költeményt. Ha... hu... humoros lesz.

SÁRIKA (Mendelssohn nászindulójának egy áttemét játsza). (Függöny.)

ha ezt pénzért nem tudja érvényesíteni, úgy a titkot röpdulákkal fogja szétszóratni és még sem hagyja meg a gyár birtokában.

A rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot az ügyben.

Emberek az uccán

A cipőtisztító

Az események, autóbuszok és konfliktusok forgatagában egy ismeretlen ur energikusan rálépett a cipőmre. E rálépés olyan formában történt, hogy az illető ismeretlen ur cipőtalpa a Grenwichtól számított hatszáz, azaz teljes szélességében és hosszúságában hozzáütődött az én szép, vadonatúj lakspicces cipőm felsőrészéhez. Ez ériatkezés után az illető ismeretlen ur azt mondta, hogy: *pardon...* (Ezt is halkán mondta.)

Mindezek után pedig felpillantottam és szemem szembe találták magukat egy, az uccasárokról felém szegződő s kárörvendő szempárral. És ehhez a kárörvendő nézéssel néző fekete szempárhoz egy ember tartozott. A *cipőtisztító ember!*

Ki ne ismerné a cipőtisztító embert, aki minden uccasarkon vagy nem uccasarkon látható. Egészen egyszerű ember. Rendszerint négy végtagja szokott lenni. Több sosem. Viszont kevesebb is, csak nagyritkán. Van azonkívül a cipőtisztítónak egy „samerli” szerű ládikója, öt-nyolc keféje, pár doboz cipőkenő-ese, tisztítórongya, továbbá rendszerint két szemé, ugyanannyi füle, azonkívül egy orra és egy szája. A száját azért említem utólag, mert a cipőtisztító ember ezt használja legkevesebbet. Van azonkívül bajszok is, de ezt már csak a régiek viselik, mivel az ifju (és bohó) cipőtisztító nagyon takarékosak és ennél fogva bajszuk sörteszállait kefének használják. Nem mindig, de rendszerint.

Végül elkeseredésemben a cipőmön és rajtam véghezvitt erőszakos érintkezés miatt vérborogó szemgolyókkal rontottam neki egy ilyen cipőtisztító embernek és egy lendületes mozdulattal; ballábam a cipőtisztító ember már említett „samerli” szerű ládikójára tettem. (Később hosszú ideig nem tudtam megfejtetni a rejtélyt, hogy miért tettem én éppen a ballábamat a ládára, mignem rájöttem, hogy annak idején az illető ismeretlen ur először erre lépett és csak miután én a másikat is talpa alá tartottam, lépett jobblábamra is, miközben a „ballábáról a jobblábara” című közismert osztrák-magyar katonanótát énekelte a f-mollban.)

Erre a mozdulatomra (tudniillik hogy ballábam a ládikóra tettem) a cipőtisztító ember jobbkezevel a baloldalon, viszont balkezevel szintén a baloldalon, végül is mindkét kezével a jobboldalon igazította be viharvert cipőmet ládikóján a tengeri szélesség és szárazföldi hosszúság megfelelő szögébe. Azután elővette egyik keféjét, mely hisztérikusan, de automatice táncolni kezdett cipőmön...

Eddig a cipőtisztító ember mozdulatait figyelő szememmel ebben a pillanatban felpillantottam és csak most vettem észre, hogy tulajdonképpen én a nagy nyilvánosság előtt vagyok és hogy ballábammal *életemben először léptem fel nyilvánosság előtt.*

Éreztem, hogy hideglelés szerű lámpaláz gyötör. Homlokomra sótartalmu izzadságcseppek ültek ki. Éreztem Füst Milán egyik 175 cm. hosszúságú strófáját, mely így kezdődik, hogy „Uram engem bánatnak stb.” Éreztem a lábamon táncoló kefe lendületi szelének arcomba csapó hideg hullámain.

Eközben a cipőm kezdett miad fényesebb sőt egyre fényesebb lenni. Már belenézhettem és megláthattam magamat benne. A saját cipőmben. És amikor már nagyon mélyen bele néztem az én cipőmben, akkor nem magamat, hanem egy női lábat láttam meg benne. Egy formás női lábat az én saját cipőmben. Boldog voltam, bár nem tudtam mire vélni a dolgot. Hirtelen jobbra néztem és az én cipőpuccóm mellett levő másik cipőtisztító ládikójára lépve, egy gyönyörű nőt pillantottam meg. Nyilván az a formás és diszkrétén csak térdig kilátzó láb e nőhöz tartozott. Nyilván.

Már csak arra volt időm, hogy az ismeretlen gyönyörű nő cipőtisztítójának szerencsés geografiai és optikiai helyzetét irigyeljem. Értettem. Azután leléptem a ládáról, tiz lej (aránylag olcsó) lelépési díjat fizettem, elrohantam és beléptem a „Nyitott Szemmel” című országos cipőtisztító egyesületbe. k. s.

Marx kancellár németül beszélt a londoni konferencián

Macdonald üdvözölte a német delegációt. Tizennégyes miniszteri bizottság folytatja a tárgyalásokat. Bizakodó a hangulat Londonban

(London, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma tartotta meg a szövetségi konferencia első ülését, amelyen a németek is megjelentek. Az ülés rövid ideig tartott és ugyyszólván csak a fogadásra szorított. Macdonald kezét fogott a német megbízottakkal, azután rövid beszédében üdvözölte őket. Beszédében kiemelte, hogy a konferenciát mekkora felelősség terheli a szakértőjavaslatok kérdésében. Ezeket a javaslatokat meg kell valószínűsíteni, minek érdekében a szövetségesek közölni akarják a németekkel azokat a megállapodásaikat, amelyek egymás között létesítettek és azon pontokra vonatkozólag, amelyekhez

szükséges a német kormány hozzájárulása,

a németekkel tárgyalásokba bocsátkozni. Macdonald reményét fejezte ki, hogy az együttműködés szelme hamarosan létrehozza a megegyezést, amely hozzá fog járulni az európai hatalmak barátságos viszonyának megteremtéséhez.

Marx kancellár német nyelven válaszolt Macdonalddal. Megköszönte az üdvözlő beszéd barátságos szavait és hangsúlyozta, hogy a megoldásra váró

Gyilkosság Apahidán

A tettesek még ismeretlenek

(Cluj-Kolozsvár, aug. 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt az apahidai csendőrség telefonjelentésében borzalmas gyilkosságról értesítette a kolozsvári ügyészséget. A jelentés szerint az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Bors Gergely gazdálkodó lakásába, a gazdálkodót meggyilkolták és a lakást kirabolták. A csendőrség eddigi megállapítása a következők:

A tettesek valószínűleg ketten vagy hárman voltak. Éjjel hét óra körül kocsival megálltak Bors Gergely háza előtt. Az ablakot felcsiszolva behatoltak a szobába, ahol a gyanútlanul alvó Bors Gergelyt legyilkolták, a lakását teljesen felforgatták, a talált készpénzt magukhoz vették és azon az uton, amelyen jöttek, nyom nélkül távoztak. Munkájuk arra vall, hogy ismerősek voltak a helyzettel.

A gyilkosságot csak a kora reggeli órákban fedezték fel, amikor a szomszédoknak feltűnt, hogy a mindig szorgalmas Bors Gergely nem kelt még fel és nem fogott a munkájához. A szomszédok előbb abban a bizsomban voltak, hogy a gazdálkodó talán beteg lett, de később, miután az ajtaját hasztalanul döngötték, gyanút fogtak és erőszakkal hatoltak be a lakásba.

A szoba padlóján arccal a földre borulva, véresen feküdt a ház gazdája, körülötte a lakás teljesen felforgatva és kifosztva.

A borzalmas felfedezéséről szonnal értesítették a csendőrséget, amely megkezdte a nyomozást, de a gyilkosok gondoskodtak arról, hogy ne hagyjanak maguk után semmi nyomot. Egyedül támaszpontja a csendőrségnek, ami azonban nem fogadható el konkrét adatnak, az, hogy a ház előtt egy szekérronnyal fel van kaparva egy kissé a föld, amiből a nyomozó közegek arra következtetnek, hogy a gyilkosok valószínűleg a földön cipelték zsákmányukat a szekérig. Más feltevés szerint, miután a gyilkosok munkájukat végezték, a lovak türelmetlenségükben kaparták fel a földet.

A jelentés vétele után a kolozsvári ügyészség azonnali utasítást adott az apahidai csendőrségnek a további nyomozásra, egyben elrendelt a hulla felboncolását. A boncolás megejtése végett ma délelőtt szállt ki Apahidára a törvényszéki orvos és Manollu helyettes vezetőügyész. A boncolás és a vizsgálat részleteiről egyelőre semmi pozitívot nem lehet tudni.

Hölgyeim! Mielőtt filc v. bársony kalapjait megvennék, saját érdekükben, vételkötelezettség nélkül tekintse meg

„IDEAL”

női kalapüzlet dus választékt. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 8. Golya-áruházal szemben.

feladatok történelmi fontosságuk. A német delegáció meg van győződve arról, hogy Németország és Európa sorsa a nagy feladat megoldásától függ. A német delegáció a szakértők tervezésében látja az utat, amelyen

a német nép eljut a szabadsághoz és a békéhez.

Mihelyt a gazdasági tevékenység lényeges feltételeit biztosítottak látja, a német nép teljes erejéből a töle követelt nehéz kötelezettségek teljesítésének szenteli magát.

Ülés után a konferencia vezetői elhatározták, hogy ma délelőtt egymásközt, délután pedig a németekkel tárgyalnak. A németekkel való tanácskozásokra tizennégytagú bizottságot alakítanak Amerika, Anglia, Franciaország, Japán, Olaszország, Belgium és Németország két-két miniszteréből, akik megfelelő számú szakértőket is magukkal visznek. Marx kancellár összes beszédeit németül fogja mondani s a tanácskozások során elhangzó felszólalásokat tolmácsokkal lefordítják német, angol és francia nyelvre.

Hírek Palesztinából

Megszüntették a mezőgazdasági és ipari gépek behozatali vámjait. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai cionista Exekutívéhez érkezett jelentések szerint, a kormány a mezőgazdasági gépek behozatali vámját megszüntette. Ugyancsak megszüntette az ipri gépek behozatali vámját is. A rendelkezés többek között szösz szerint így intézkedik: „Gépek és gépek alkatrészei, vagyis az olyan gépek, amelyek villanyerő, gőz, tűz, vagy más egyéb olyan erő hajt, vagy amelyekkel üzembehozataluk előtt más mozgó részekhez kell bekapcsolni vámmentességet hoztakot az országba. A vámmentesség vonatkozik olyan eszközre is, amelyek nem fémből készültek, tehát hajtósíjakra és lendikó gépek anyagaira. Nem vonatkozik olyan gépekre, szerszámokra és edényekre, amelyet kézzel hajtának, vagy pedig állati munkával. Gépalkatrész alatt csupán azok értendők, amelyek nélkülözhetetlenek a gépi munkánál és semmilyen más célra fel nem használhatók. Ez az intézkedés Palesztina gazdasági életének a leglényegesebb akadályait hárítja el, amiért az utóbbi időben a cionista exekurive hosszú küzdelmet folytatott.

A Zsidónó című operát ismét játszó Palesztinában. A palesztinai kormány a Halévi operáját: a Zsidónót, amelyet tudvalevőleg Giorgi kardinális intervenciójára június végén betiltottak, ismét előadhatják. A betiltást kérő megkeresés arra hivatkozott, hogy az operában a biboros szerepe a katolikus egyház lebecsülését jelenti. A kormány olyan feltételek mellett engedte meg a darab előadását, ha a szövegben megváltoztatják a kardinális szerepét.

Jeruzsálem fejlődése. Az utóbbi hónapokban a Nemzeti Alap Jeruzsálemtől másfél-kilométerre, a jaffai vasútvonal mentén, a Mechor Chaim nevű mizrahi csoport számára örökberbe adta az Amosz nevű telektömböt és egyben vizallatásról is gondoskodott. Ezen a helyen megdöböntő gyorsasággal épül egy új városnegyed, Peszach féltünnepin helyezték le az első ház alapkövét és ma már tizenhét ház és több istállóhelyiség van felő alatt. Az egyik telepes már cementtéglákat is gyárt, többen pedig tejgazdaságot rendeztek be és a tejtermékeket Jeruzsálemben értékesítik. A telep közelében kőbánya van, amelyet a Nemzeti Alap a Solel Boneh nevű munkászövetkezetnek engedett át kitermelési célokra.

Óriási felhőszakadások Bukarestben és Beszarábiában. Bukaresti tudósítónk jelenti: Tegnap óriási méretű felhőszakadás pusztított az egész regátban. — A fővárosban több mélyebben fekvő házat ellepett a víz és a rak-tárakban is nagyobb károkat okozott. A vasúti töltésekben is okozott kárt Beszarábiában és a bukarest-jassii vonalon, Galae és Jasi felé a vasúti összekötötés megszakadt. Barlad város az esőzés következtében keletkezett ár miatt teljesen izolálva van.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

Schön Bernát hat árvája
Az Uj Kelet országos gyűjtőakciója

Garnadával hozza naponta a posta a meleg részvétellel teli leveleket és nemesszívű adományokat a mártírhaltalt Schön Bernát hat apró árvája részére. Alig van város az országban, ahol gyűjtést ne indítottak volna a Schön-árvák javára. Egy regátbéli kis városból kaptunk ma megható levelet, amelyben kérnek, hogy küldjünk egy gyűjtőívet, mert segíteni akarnak a támasz nélküli maradt árvákon. Nagyváradi olvasóink kérésére ezután is közöljük, hogy adományokat az Uj Kelet nagyváradi megbízottja, Blum Zsigmond ur útján is (Str. Alexandri, volt Telesky u. 4) lehet eljuttatni.

Ujabbban a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz:

Schwartz Adolf Cluj	Lei	200
Molnár Emil Targu-Mures	"	100
Klein Abraham Targu-Mures	"	40
Fenyő és Braunfeld Cluj	"	100
Bodner Benjamin Cluj	"	100
Grünberger Dezső gyűjtése Brateia kisebb adományok	"	240
Herzlinger Gyula Blaj	"	200
Dr. Kohn Gyula gyógyszerész Cluj	"	100
Lévi Emánuel Seica-Mare	"	100
Carol Weintraub Negrilesti	"	50
Schwartz Márton Oradea-Mare	"	100
Rosenberg bökeresek. Oradea-Mare	"	100
Grün Samuel Hatég	"	50
B. L. Cluj	"	100
F. E.-né Cluj	"	200
Naftali Izidor Targu-Mures	"	100
Landesmann és Braun Cluj	"	200
Izsák Mihály gyűjtése Sălard: Izsák Mihály, Nagy Jenő junior, Pick Ferenc, Klein Bernát, Irisz Farkas, Birgen Árpád 100-100, Per Salamon 120, kisebb adományok 280. Összesen	"	1080
Erdélyi Ált. Keresk. R. T. Alba-Iulia gyűjtése: vezérigazgatóság 200, tisztviselői kar 580. Összesen	"	780
Mandel Géza Mercurea Ciuc	"	100
Schwartz Henrik Sibiu	"	100
Batta Ignác Targu Mures	"	100
Marmorstein József Soborsin	"	100
Deutsch I. Sámuel Lugoj	"	100
Kisebb adományok Lugoj	"	45
Bäumel, Steiner si Comp. Lugoj	"	100
Benedek Miklós Aiud	"	50
Schul Lipót gyógyszerész Curtici	"	200
Kisebb adományok Borgóprund	"	50
Bernát Mózes Turda	"	100
Legutóbbi kimutatásunk	"	5285
Összesen begyűlt	Lei	8283
Összesen begyűlt	Lei	13,568

— Arkadij Avercsenko egyik szemére megvakult. Prágából érkezik a hír, hogy Arkadij Avercsenko, a modern orosz irodalom egyik legkitűnőbb szatirikusa súlyosan megbetegedett. Az orosz bolsevizmus kitérésekor kénytelen volt hazáját elhagyni azért a cikkért, amelyet a kommunisták ellen írt. Ennek a cikknek Stamboliiski és a kommunisták volt a címe és olyan erősen kelt ki az ott uralkodó rendszer ellen, hogy a cikk miatt halálra ítélték. Kalandos módon menekült el Oroszországból, közben kíméletlenül üldözték, üldözése közben egyben fegyverrel is rálőttek és ekkor történt, hogy a golyó az egyik szemét megsértette. Végre is sikerült neki Törökországba menekülnie, hosszabb ideig élt Konstantinápolyban és Belgrádban, míg végül állandó tartózkodási helyül Prágát választotta. Hogy megélhessen, kénytelen volt igen sokat dolgozni és a megfeszített munka következtében újult fel szembetegsége, amely olyan súlyos mértékű lett, hogy megvakulással fenyegette. Ekkor sürgős operációval úgy segítettek rajta, hogy egyik szemét kioperálták. Dacára ennek, a kiváló orosz író állapota igen válságos és súlyos betegen fekszik az egyik prágai szemklinikán.

— Csehszlovákia jóvátételi kvótája. Prágából jelentik: A párisi jóvátételi bizottság jelentése szerint Csehszlovákia július végéig 23,879 000 aranyárkát kapott, melyből 17 millió 101 000 koronát természetben, szállításokban, hatmillió 471 000 koronát pedig átvett állami bírókban és vasúti anyagban.

— Változások a CFR-nél. A CFR. vezérigazgatósága közli, hogy a mai naptól kezdve a 402. és 401. számú gyorsvonatok Élesd állomáson is megállnak, az állomáson egy percig tartózkodnak. A Kolozsvár—Dés közötti vonalon a 458/461. számú személyvonat, amely idáig Désről hét órákor indul és kilenc órákor érkezett Kolozsvárra, a mai naptól kezdve Désről hat órákor indul, Kolozsvárra nyolc órákor érkezik, Apahidán közvetlen csatlakozása van a bucaresti expressz-vonathoz.

— Egy család borzalmas tragédiája. Belle francia főhadnagy a feleségével és 8 esztendőes kisfiával Marseilléből Toulonba utazott a gyorsvonaton. A fiúcska az ajtóhoz állott, amely — hogy, hogy nem — kinyitott. A gyermek kirepült a vonatból. Az anya dermedten nézte a jelenetet s mintegy esztét vesztve, utánaugrott. A főhadnagy, aki szintén ott állott, látta, amint felesége és a gyermeke eltűnt, gondolkodás nélkül utánuk vetette magát. Az utasok megállították a vonatot. Amikor leszállottak, megdöbbenő jelenet tárult eléjük. Körülbelül egymástól 20—20 méternyi távolságban fektűt holtan a gyermek, az anya és az apa.

— Bulgária gazdasági konszolidációja. Szófiából jelentik: Bulgáriában megkezdődött a konszolidáció lassu, de biztos folyamata. A kormány vasutügyi beruházásokra háromszázmillió, építkezésekre százmillió, öt új telefonvonal építésére ötvenmillió levt szavazott meg. A vasutügyi beruházásokból száznyolcvanmillió levt a sérült kocsipark kijavítására, ötvenmilliót vasúti anyagok kicserélésére és harmincmilliót hidak építésére fordítanak.

— A rettegi talmudtóra iskola alapkövetétele. Rettegről írják: Az elmúlt héten tették le ünnepélyes külső keretek között a rettegi talmudtóra iskola alapkövét. Az avató ünnepségen a hitközség vezetői lelkes beszédek tartottak. Az iskola vezetőinek az a céljuk, hogy a talmudtóra iskolából idővel egy elemi iskolát is fejlesszenek ki.

— A különítményi főhadnagy bűnlajstroma. Budapestről jelentik: a fővárosi rendőrség a napokban letartóztatta Lieszkovszky Gyulát, hirhedt különítményi főhadnagyot, akinek neve a Britanniaszállóbeli atrocitásokkal kapcsolatban lett hirhedt. A rendőrség megállapította, hogy az atrocitások miatt leszerelt különítményi főhadnagynak utóbbi időben se állása, se foglalkozása nem volt, ennek dacára kollektív életmódot folytatott. Letartóztatása folyamán kiderült, hogy a volt különítményi főhadnagy közönséges szélhámos, aki tizenkét házasságzsedelget követett el ismert budapesti és vidéki dzsentri családokban. Mindentűnt mint huszár-főhadnagy mutatkozott be és előadta, hogy a transzeini Lieszkovszkyakból származik, apja alispán, anyja bárónő. Mindentűnt lépra mentek az áldozatok és Lieszkovky harminct-negyevenmillió koronát esalt ki hozományelőlegekben és politikai érdemeire való bivatkozással, melyet a kurzus majd mandátummal fog honorálni. Kiderült, hogy apja számadó juhász volt és semmi rokonságban nem állott a dzsentri Lieszkovszkyakkal.

* Észak- és Délamerikába utazók kérjenek azonnal prospektust „Cosulich Line”-től Bucuresti, Calea Grivitei 181.

Nagy
harisnyavásár
mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárunkban óriási választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

— Nem történt robbanás Bázán. Valóságos pánikot idézett elő ma Kolozsváron az egyik reggeli lap híradása, hogy a közeli Bázna-fürdőn borzalmas földgázrobbanás történt. A hír szerint a robbanás következtében az Unbart-féle vendéglő a levegőbe repült és a környékbeli házak is súlyosan megrongálódtak. Ma délelőtt valósággal megostromolták az Uj Kelet szerkesztőségét a telefonon érdeklődő kolozsvári családok, akiknek valamilyen hozzátartozójuk Bázán nyaral. A délutáni órákban azonban jelentéktelen eseményre zsugorodott össze a nagy szenzáció. Dicsőszentmártoni jelentés szerint mindössze az történt, hogy földcsuszamlás következtében az Unbart-vendéglő alépitménye meglazult és emiatt a pinceföldtől konyha beomlott. Szerencsére azonban senki sem volt a konyhában, amikor a „robbanás” történt és így a fürdővendégeknek semmi bajuk nem történt.

— Az erdélyrészi Palesztinahivatal közleményei. Felszólítjuk mindazokat, kik az augusztus 22-iki hajóval indulnak és harmadosztályu hajójeggyel óhajtanak utazni, hogy haladéktalanul közöljék velünk, hány jegyre van szükségük. Miután igen nagy transzportok indulnak ezzel a hajóval Lengyelországból, föltétlenül szükséges a kellemetlenések elkerülése végett, hogy jegyigényüket idejekorán bejelentsek. Azok akik másodosztályon óhajtanak utazni, jegyeikről bizonyos előleg lefizetése mellett, saját maguk kell hogy gondoskodjanak a bucaresti Palesztinahivatalnál (Str. Lipscaui 90.). Kolonisták, kik mezőgazdasági felszereléseket és egyéb berendezkedési tárgyakat visznek magukkal, a munkaügyi minisztérium kiviteli engedélyével kell hogy rendelkezzenek. Evégből a kivivendő eszközökről pontos lajstrom készitendő, melyet a helyi hatóságoknak kell hitelesíteniök és ezt a lajstromot ugyancsak a bucaresti Palesztinahivatal útján kell benyújtani a munkaügyi minisztériumhoz. Vizumozáshoz három darab fénykép hozandó.

— Vérbe fulladt a ruszinszkói kommunista háborúellenes tüntetése. Ungvárról jelentik: Vasárnap Csehszlovákia és Ruszinszkó minden nagyobb városában és községében a kommunisták nagy tüntetést és felvonulást rendeztek a militarizmus ellen. „Soha többé háborút!” jelszó alatt gyülekeztek a tömegek. Beregszászon a rendőrség feloszlatta a gyűlést és Andics Mária kommunista agitátornőt több elvtársával együtt letartóztatta. Dr. Gáll József nemzetgyűlési képviselő intervensziójára azonban az összes letartóztatottakat szabadon bocsátották. Nagyszöllősen simán folyt le az antimilitaris gyűlés. A harmadik gyűlést Szolyván hirdették a kommunisták, ez azonban véres események előzték meg, melyek a gyűlés megtartását lehetetlenné tette. A csendőrök meg akarták akadályozni a tüntető tömegeknek Szolyvára való bejutását. A tömeg azonban nem engedett, mire a tömeg és a csendőrök között összeütközésre került a sor. Az eset közelebbi részletei még hiányoznak, csak annyi bizonyos, hogy a csendőrök sortűzet adtak a tömegre. A sortűznek három halottja és több sebesültje maradt, de a csendőrök közül is többen megsebesültek. A hatóság szigorú vizsgálatot rendelt el, melynek során 19 embert letartóztattak. A felzúgott tömeghangulatra való tekintettel Szolyván és az egész járás területén ostrom-állapotot rendeltek el.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen édes apánk halála alkalmával ért bánatunkban részvétükkel tájdalmainkat enyhíteni akarták, ezúton mondunk köszönetet. Grünfeld család

— Halálozás. Kappel Izsák magyarnemeyei nagykereskedő, az ottani hitközségnek éveken át volt elnöke, tragikus körülmények között hirtelen elhunyt. Temetésén Ullmann Salamon beszteerci és Lishtenstein Salamon bethleni főrabbi tartott gyászbeszédet.

— Egy kisgyermek belefordult a forró lagba. A chidei csendőrség telefonon jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy Illés József ottani parasztagada hároméves Imre fia játszadoxás közben belefordult a forró lagba és meghalt. A kolozsvári ügyészség utasította a csendőrséget a vizsgálat lefolytatására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

* Pöstyén gyógyító ereje. századok óta ismeretes, de a csodálatos hatás okát senki sem tudta. A rádium felfedezése óta konstátálták, hogy a pöstyéni iszapmedence egyuttal természetes szanatórium, amelyben való belégzés az iszap gyógyító erejét hatalmasan növeli. Jó polgári panzió Pöstyénben Kc. 45-től kapható. Felvilágosítások: Rózsa-drogéria, Cluj, str. Londrei 21., ahol eredeti pöstyéni iszapkocka kapható házikurára.

KÖZGAZDASÁG

A tömeges kényszeregyezségek ellen országos akciót indítottak a hitelezők

Aradon és Kolozsváron már megalakult a hitelezői védegyelet

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A most már szinte naponta fokozódó kényszeregyezési eljárások, melyek jelentékeny összegekkel károsítják meg a hitelezőket: Erdély és a Bánát hitelezőit, nagykereskedőit érdekeik komoly megvédésére ösztönzik. A mindinkább elszaporodó kényszeregyezések csak az adós számára jelentenek megoldást, míg a hitelező kereskedők és vállalatok legtöbbször tetemes veszteséggel kerülnek ki a mai gazdasági helyzet szomorú és katasztrófális jellegű adósságaiból. Tény, hogy a kényszeregyezések bizonyos százaléka teljesen indokolt. Azonban nagyon sok olyan kényszeregyezési eljárás is indul meg, amelyek felidézése teljesen indokolatlan. Vannak olyanok, akiket tényleg a retentő pénzhiány kényszerít a kényszeregyezés karjaiba; ezzel szemben azonban a hitelezők kénytelenek azt a megállapítást tenni, hogy igen sokan vannak olyanok, akik a kényszeregyezésben csak mentő-akciót látnak.

A hitelezők védegyeleme Kolozsváron már meg is alakult. A kolozsvári hitelezői védegyeletnek az a célja, hogy Erdély területén központi szerve legyen a hitelügyek ellenőrzésének. Ebből a célból a kolozsvári védegyelet különös figyelemmel fogja kísérni Románia egyes kereskedelmi és ipari vállalatának működését. Külön információk iránt fog fenntartani tagjai számára, akiknek ingyenesen bizalmas információkat bocsát rendelkezésére. A védegyelet inkasszó-osztálya pontosan és olcsón fogja behajtani a tagok követeléseit. A védegyelet jogügyi osztálya az egyes egyéni tagok adóssait, ha ezek kötelezettségeiknek nem tesz-

nek eleget, mint önálló erkölcsi testület szolítja fel a fizetés teljesítésére. Tagjainak védelmére a kolozsvári hitelezői védegyelet centrálisan szervekedik meg, ami azt jelenti, hogy szervezetét kiterjeszti úgy az ókirályság, mint a csatolt területek minden pontjára. Ezenfelül Középeurópa összes külföldi hitelezői védegyeleteivel fentartott kapcsolata révén biztosítani kívánja, hogy a kötelezettségei alól rosszhiszeműen kibújni akaró adós sem belföldön, sem külföldön ne kapjon hitelt.

Ezekkel szemben azonban gondoskodás történik arról is, hogy az önhibáján kívül fizetési zavarokba jutott adósi fizetési haladékok javasolásával oldalmazza meg a védegyelet. A kolozsvári védegyelet „A romániai hitelezők védegyeletének erdélyi központja” címet fogja viselni.

Hasonló akció indult meg Aradon is, ahol a bánáti hitelezői védegyelet megszervezése érdekében vasárnap értekezlet volt. Az értekezleten résztvettek Kun Richárd, a bánáti kereskedők egyesületének elnöke, Deutsch Andor, az aradi Lloyd társulat elnöke, Faragó Rezső vezérigazgató és Zima Tibor képviselő. Az értekezlet eredményesen állást foglalt az egyre szaporodó kényszeregyezések ellen és határozatot hozott, mely szerint megfelelő tervet dolgozandó ki a kényszeregyezések elleni védelem érdekében. Az értekezlet szervező bizottságot alakított, amelynek az lesz a feladata, hogy határozatot hozzon az irányban, vajjon az aradiak a Temesváron már megalakult védegyeleti csoporthoz, vagy pedig az erdélyi központi szervezethez csatlakozzanak-e.

A cseh kormány csak korlátozta, de nem tiltotta be a romániai marhaimportot. Prágából jött értesítés alapján az Uj Kelet is megírta, hogy a csehszlovák kormány eltiltozta a romániai marhának Csehszlovákiába való importálását. Prágából jött újabb pontos értesülésünk szerint a kiadott rendelkezés nem tiltja be kategorikusan a romániai marhának Csehszlovákiába való importálását, csupán korlátozta a bevitt, mert Lengyelországban, amelyen át a romániai marhaexport egy része lebonyolódik, nagy száj- és körömfájás-járvány terjedt el az állatok között. Hogy a szállításra kerülő jószág nem fertőzött vagy veszélyeztetett vidékről való, állatorvosi igazolvánnyal kell igazolni.

Rendkívül rossz a bánáti termés. Temesvárról jelentik, hogy a bánáti ideai termés, mely az ország gabonaellátása szempontjából rendkívül fontos, az idén igen szomorú eredményeket mutat fel. Azokban a gabonafélékben, amelyeket már learattak, a termés várokozson felül rossz. Ennek folyományaképpen a Bánátban a buzaárak már is horribilis ár-emelkedést mutatnak. Így például az aratás előtti hatszázlejes buza ára ma már nyolcszáz lejre szökött, sőt elsőrendű minőségűt nem is lehet kapni ezer lejen alól.

A 25 százalékos árutarifamelés módosításai. Bukarestből jelentik: Megírta már az Uj Kelet, hogy augusztus 1-től kezdődőleg a vasút személy- és csomagtarifáit 25 százalékkal emelték fel. Az áruszállítás tarifáinál a következő módosítások történtek: a) Autómobilok, hullaszállítványok, szekerek szállítása tekintetében az eddig érvényben levő minimálisan 4000 kg. súlyt 5000 re emelték fel. b) A külön vagonokra nézve új rendszert léptettek életbe. c) A jelenlegi áruklasszifikálás oda módosult, hogy egyes cikkek az alsóbb osztályokból az utána következő felsőbe soroztattak. d) A drága és luxusárú részére egy új I. osztály létesült, amelynek tarifája 75 százalékkal magasabb a jelenlegi I. oszt. nál. e) Az új tarifában a kezelési illetékek is bennefoglaltatnak, úgy hogy ezentúl ezek nem lesznek külön számolva.

Angliában redukálódott — Franciaországban konszolidálódott a vastermelés. Mint Londonból jelentik, Angliában a vastermelés erős redukción ment át, a magas kemen-

cek közül eddig hat beszüntette üzemét, miáltal az acél előállítása erősen csappant. Angliában a vasárak rendkívül nyomottak és lefelémenő tendenciát mutatnak. Ezzel kapcsolatban a kőc ár is esett. Az angliai állapotokkal szemben a francia vas- és acélgártásban konszolidáció észlelhető, a belföldi kereslet fokozódott. Exportlehetőség újra van, bár a belga konkurrencia erősen észlelhető.

A mai valutapiac

A mai valutapiacra a délelőtti folyamán szilárd irányzat alakult ki, mely a délutáni folyamán elnyúlt. A lánghulás a lej párisi jegyzésének emelkedésével magyarázható. Élénk forgalom mellett a következő árak alakultak ki: Osztrák korona 316—320, magyar korona 363—370, cseh korona 672—677, svájci frank 42 50—42 55, dollár 223—225 00, francia frank 12 20—12 30, font sterling 1000—1003, olasz lira 9 90—10.

Valutapiac augusztus 6-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1240, Berlin — London 1003, Newyork 225 00, Róma 990, Zürich 42 50, Bécs 32 00, Prága 665, Budapest — Bukarest. Valuták: Napoleon 325 00, márká 53, leva 155, török lira 110, font sterling 1000, francia frank 1200, svájci frank 42 00, olasz lira 980, irachma 390, dinár 255 00, dollár 225 00, lengyel marka 42 00, osztr. korona 32 00, magyar korona 27 00, cseh korona 660.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 127 00—127 00, Amsterdam 205 25—205 25, Newyork 530 25—530 25, London 2389 00—2386, Páris 2910 00—2905 00, Milano 233875—2335, Prága 1572 50—1565 00, Budapest 69 00—69 00, Belgrád 645 00—645 00, Bukarest 235 00—235 00, Varsó 105 50—105 50, Bécs 76 75—74 75.

Bécsi marhavásár. (A Saborsky Fiai bécsi cég jelentése.) A felhajtás 2876 darab volt, ebből 1122 darab romániai. Az árak átlag 1500 koronával emelkedtek. Prima ökrök ára 17.500—19.500 korona között mozgott.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönyeim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküdemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Óriási mértékben emelkedett a Vajdaság selyemtermelése. Ujvidékről jelentik: Az elmúlt esztendőben a Vajdaság területén 233 ezer kilogram selyemgubót termeltek, melynek kilogramjéért harminc dinárt fizettek a termelőknek. Ebből a selyemgubó-mennyiségből a vajdasági selyemgyárak 17 ezer kilogram nyerselymet termeltek ki, melynek értéke másfél-millió svájci frank. A tavalyi termeléssel szemben az idei esztendőben már 440 ezer kilogram selyemgubót szolgáltatott be a termelők a selyemfeldolgozóknak. A beszolgáltatót mennyiségből a három vajdasági gyár mintegy harmincöt ezer kilogram nyerselymet fog előállítani, amelynek értéke hárommillió svájci frank. Ezek a számok azt mutatják, hogy a vajdasági selyemtermelés egy esztendő alatt megkétszereződött és hatalmas mértékben fejlődik előre.

Megjelent

Az új behozatali vámtarifá magyar fordítása

Consum—Közgazdaság-Rumänischer-Lloyd kiadásában.

Kapható:

ARAD: Sándor hírlapiroda,
CLUJ: Friedmann hírlapiroda,
ORADEA-MARE: Hegedűs hírlapiroda,
TIMISOARA: Bánát hírlapiroda,
SATUMARE: Szamos hírlapiroda.

Ara 50 Lei.

50 Lei előleges beutódása ellenében portómentesen küldi a Consum—Közgazdaság-Rumänischer Lloyd kiadóhivatala
Cluj, Str. Regina Maria 34.

Értesitem

a n. é. vezetőközönséget,
hogy üzletemet fiatal
erők bevonásával újja-
szerveztem és barátsá-
gos uton teljesen meg-
szüntetem azt a bizo-
mányi összeköttetést, a
melyet egy helyi nagy-
kereskedővel tartottam
fenn. Ezzel egyidejűleg
ismét felvettem a kül-
földi gyárosokkal való
közvetlen kapcsolatot.
Kérem a n. é. közönség
további szives támoga-
tását. Teljes tisztelettel

Voith divatruháza
Cluj, Piata Unirii 14.

SPORT

Nemzetközi atlétikai verseny Petrozsényban. A petrozsényi Camp szeptember 14-én nemzetközi atlétikai versenyt rendez, melyre számos neves külföldi atlétát is meghívnak. A rendező egyesület Gerő, a budapesti nagyszerű sprintert is meghívja, ami egymagában külön szenzációszámú megy.

Triálmérkőzések a román-cseh válogatott előtt. A bukaresti futballszövetség tudvalevőleg megállapította a csehekkel, hogy a revánsmérkőzést e hónap 31-én játsszák le. Ugyanerre az időre van lekötve Kolozsvár-Lipce válogatott reváns is és emiatt Tatár Coriolan dr., a kolozsvári Comitetul Regional elnöke táviratilag kérte a központot, tegyen lépéseket, hogy a cseh mérkőzés időpontját hozzák egy-két nappal előbbre. Ez a megoldás nagyon konvenciánál Kolozsvárnak költségkímélés szempontjából, mert összekapcsolná a két mérkőzést és a játékosok utiköltsége így sokkal kevesebbe kerülne. Lehet, hogy ebben az esetben a lipceiek ellen ugyanaz a csapat szerepelne, amelyik a csehek ellen. Morar dr. egyébként elfogadta a központ megbízatását és erről értesítette is a Comitetul Central. Morar kijelentése szerint a válogatott csapat összeállítására két triálmérkőzést fog rendezni valószínűleg Temesváron és az elutazás előtt Nagyváradon.

Vasas-Tőrekvés (Nagyvárad) 4:1 (3:1). Bíró dr. Morar. A budapestiek ezt a mérkőzést is fölényesen nyerték. A vezetést Ströck révén a Tőrekvés szerzi meg már a második peroben a védelem súlyos hibájából. Az egyenlítés azonban nem sokáig késik, mert Takács a hetedik peroben közvetlen közelről gyönyörű gólt rug. A 30. peroben és a 36. peroben ér el a Vasas újabb gólokat. A második féldőben súlyos szerencsétlenség történik. Szentmiklósy, a Vasasok kitűnő jobbösszekötője összefut Nagy Elemér (T) halffal és olyan szerencsétlenül ütköznek össze, hogy előbbinek kifecamodik, utóbbinak pedig eltörik a karja. A játék azután végig magán viseli a baleset deprimáló hatását. Végeredmény 4:1.

Kétes az FTC vasárnapi szereplése. Megírtuk, hogy kilátás van, hogy vasárnapra a kitűnő pesti egyesület, az FTC lejőjön Kolozsvárra. Mára a kilátások alaposan összkentek, mert Balogh, aki ezeket a nemzetközi mérkőzéseket rendez, telefonon arról értesített bennünket, hogy a bukaresti központ csak abban az esetben enged meg az FTC vasárnapi itteni szereplését, ha ugyanekkor Bukarestben egy másik budapesti csapat — lehetőleg az UTE — játszik az egyik ottani csapattal. Tekintettel arra, hogy ez bizonyos költséget jelent, ami bizony a mai körülmények között nem igen térülhet meg, Balogh gondolkozik, hogy a mérkőzést egyáltalán nyélbe vesse.

A Timisiana játszik tovább Románia bajnokságáért. Temesvári tudósítónk jelenti: A Kinizsi—Unirea tuzó után az országos bajnokság további mérkőzésein a Timisiana vesz részt. Vasárnap így Temesváron CFR Mures—Timisiana elődöntő mérkőzés lesz a Bukarestből delegált Nagy Lajos kolozsvári szövetségi bíró vezetésével.

Első Erdélyrészi Ékszerárnygár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10. szám
Telefon interurban 2-12 * Hírvényei Iovane. 202
Ékszerárnygár, nagykereskedés
Fogószati arany * Arany, ezüst és
és forrasztó " * platina- és
Kiszle és Schwarzwaldi órákban, valamint kincsek,
tárgyakban nagy lerakal.
Őnek vizontelérusitókuk!

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó Csütörtök augusztus 7. A hindu siremléke. II. Rész Esnapuri királytigris. Nagy csodaszertű rejtelmes dráma Teea v. Harbou regénye után 7 felvonásban. Főszerepben: Mia May, Lia de Putti, Conrad Weidt és Olaf Föns.

Magyar Színház

Csütörtök, augusztus 7

Nagy Péter cár

Nagy történelmi dráma az orosz cári udvar szerencsétlenségével, 6 felvonásban, a főszerepben Emil Jannings és Dagny Sewaes.

FÜRDŐSZAPPAN
Dilaphtol

LÁDAGYÁR

Mi mindenféle ládát és fadobozokat összeszerelünk és az eredeti részeken megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron

Sajevics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Caranul (volt Kajantól-si) 1 szám

Hirdetések

a lapban a legeredményesebbek

A Kolozsvári

CZELL

sörfőződe
világos

„URSUS“

söre

a közönség
legkedveltebb itala

Házlebontás
miatt

SZABÓ JENŐ

selyem- és szövetáruháza Cluj, Calea Regele Ferdinand 5. sz. alatt

olesó

rendez.
előadás

	Lei
1 drb. abrosz és 6 szalvéta	328
1 mtr. sima fehér grenadin..	55
1 „ fehérenemű vászon....	37
1 „ zefir, férfi ingre	42
1 „ himzett grenadin	65
1 „ sima ruhacrepp, színekben	39
1 „ c'sikos vagy kockás szövet	65
1 „ jó mosó karton	26
1 „ mosó delén, ruhára és pongyolára	39

Előrehaladott idény miatt az összes raktáron levő nyári áruk

leszállított árakban!
Nagy választék * len vászakban

Telefon 479 Telefon

Házlebontás miatt!

Keleti szőnyegek

szővése eredeti perzsa és szmirna minőségben minden kívánt méretben. Szőnyegek művészi javítása

"Vénus" szőnyegszövőgyár
Cluj, str. Surda (Kis-u) 33

APRÓHIRDETÉSEK

Magyarországi közlésért egy szö. 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legnagyobb sz. hirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Szoba-konyhás lakást keresek helyvárosban. Magas bért fizetek. Címet a kiadóba kérek.

Perfekt gyors és gépirónó azonnali belépésre állást keres. Leveleket "Elsőrangú munkaadó" jellegre a kiadó továbbítja.

HUNWALD

ÜVEGCSISZOLDA és tükrögyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása.

Négy középiskolát és román kereskedelmi tanfolyamot végzett urilány hivatali vagy pénztárnoknői állást keres, ahol a szombatot megtarthatja. Cím a kiadóhivatalban. 7607

Németül beszélő zsidó uricsalád kosztba venne uri gyerekeket. Háznál hegedű, zongora. Özv. Hart Adolfiné, Reghinul Săsesc, Str. Hotelului 32. 7604

A marosvásárhelyi izr. hitközség a nagy ünnepekre egy jóhangú שירית és egy מוֹמֵה előimádkozót keres. 7605

Azonnal kiadó egy 3 szakaszos nagy raktárhelyiség és egy helyi szuterén helyiség. Érdeklődhetni dr. Horvát Jenő ügyvédnél, Calea Victoriei 84. 7600

Egy intelligens izraelita leány vagy fiatalember különbejárati sz. bát teljes ellátással kaphat. Calea Victoriei 81. 7601

1477—1924. újszám

Árverési hirdetés

Közhirre teszem, hogy Deutsch Testvérek cluji cég közbejövetelemmel önkéntes árverésen eladja "Első Magyar Gazdasági Gépgyár" gyártmányú 1903 évbéli cséplőberendezését, amely áll egy 6 atmosféraú 1958. sz. kazánból és N.H. 1747 sz. cséplőgépből, 1924 augusztus 14 én d. u. 4 órakor Clujon, str. Paris 53. sz. a. raktárában 70,000 lej kikiáltási árért, vagy azon felül. Árverelő tartoznak 7000 lej bánatpénzt kezemhez letenni. Vevő nyomban tartozik a bánatpénzt a vételárral kiegészíteni és 20% adót és illetéket lefizetni. Cluj, 1924. augusztus 6.

Dr. Ioan Cosma,
közjegyző.

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,

Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltnék!

Kiváló minőségű,
kellemes és üdítő

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5.

Főraktár: Cluj, telef. 394

Személyposta — Gőzhajók

Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canadába.

Felvilágosítások és jegyek:

"SARNIA"-nál

București, Rador 1572
Pasagiul Comédia

Telefon 493 Telefon 493

Írógépek

"ROYAL" - "STOEWER"
"MERCEDES" - "ERIK"

állandóan raktáron. — Mindennemű írógépek legolcsóbb beszerzési forrása.
Speciális javítóműhely!
javításokért garanciát vállal

Finkler Antal Cluj

Írógépvállalat, Calea Regele Ferdinand,
(a nagy vashíd mellett)

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulször-
könnyű kalapok

DRBJA LEI 120.—

Welsz Slegfried kalap- és uridivatár-
házába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Zsák

Zsineg

HAYAS DEZSŐ
TIMISOARA

Kötél

Ne engedje magát

a dátummal megteveszteni!

A legtöbb lap egy-két nappal
antidatálja az újságot. — Az

UJ KELET

homlokán azonban a megjelenési
nap becsületes dátuma van!

A legfrissebb híreket vidéken is
csak az UJ KELET-ben olvashatja

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada
Bariffiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kos-
suth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

E. Rosenzweig

párisi mellfűző gyárának
rövidáru osztályában

jumper selymek és hára-
szok, csipkék, himzések,
női-, férfi- és gyermek-
harisnyák, ruha-
gyöngyök és
jették és
D. M. C.
cikkekben
legdusabban fel-
szerelt áruházában
a legelőnyösebb árak
mellett kaphatók. Gyors
és figyelmes kiszolgálás.
Szabóknak árkedvezmény!

GRÜNWARD & STEINER.

Előrehaladott idény
miatt az összes
nyári anyagok
leszállított
árban!

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. — Telefon 9-61

Valódi persa szőnyegek

nagy választékban
jutányosan kaphatók

Sternberg,

Tel. 13-45. Oradea-
Mare, Piața Unirii 2

SINSZEGEKET és csavaroikat min-
den méretben szállít

GROSSMANN JENŐ NAGYVARAD

Baross-u. 10. Sörgöncim.
Grossmasin. Telefon 2-86